

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 lutego 2015 r. powódka I. B. wystąpiła przeciwko Towarzystwu (...) w W. o zasądzenie:

- kwoty 70.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznany ból i cierpienia związane z utratą męża J. B. (1),

- kwoty 130.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty – tytułem odszkodowania w związku z pogorszeniem się sytuacji życiowej powódki po śmierci męża, w szczególności z powodu konieczności korzystania ze stałej opieki osób trzecich ze względu na stan zdrowia powódki i niezdolność do samodzielnej egzystencji,

- kwot po 800 zł miesięcznie, płatnych począwszy od października 2014 r., do 15. dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, z ustawowymi w razie uchybienia terminu płatności – tytułem renty na pokrycie potrzeb powódki, których zaspokojenia została pozbawiona po śmierci męża w wyniku czynu niedozwolonego.

Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania sądowego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (pozew k. 2-5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 kwietnia 2015 r. Towarzystwo (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa I. B., kwestionując powództwo co do wysokości. (odpowiedź na pozew k. 112-116)

Pozwem z dnia 4 marca 2015 r. powód J. B. (2) wystąpił przeciwko Towarzystwu (...) w W. o zasądzenie:

- kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznany ból i cierpienia związane z utratą ojca J. B. (1),

- kwoty 63.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty - tytułem odszkodowania z powodu utraty znacznej części dochodów w związku z koniecznością sprawowania opieki na chorą matką I. B.,

- kwoty 8.198,78 zł tytułem odszkodowania stanowiącego zwrot wydatków związanych z pochówkiem i innych. (pozew k. 2-5 akt sprawy II C 294/15)

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 kwietnia 2015 r. Towarzystwo (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa J. B. (2), kwestionując powództwo co do wysokości. (odpowiedź na pozew k. 63-66 akt sprawy II C 294/15)

Pismem z dnia 10 lipca 2015 r. powódka I. B. zmodyfikowała i sprecyzowała pozew w ten sposób, że wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego:

- kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę z ustawowymi odsetkami jak w pozwie,

- kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania obejmującego koszty opieki przez okres 5 lat tj. do ukończenia przez powódkę 81 lat,

- kwot po 800 zł miesięcznie płatnych od października 2014 r. do 15. dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, tytułem renty na pokrycie potrzeb powódki, których zaspokojenia została pozbawiona na skutek śmierci męża. (pismo k. 231-233)

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2015 r. strona powodowa sprecyzowała i zmodyfikowała powództwo. Powódka ostatecznie wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami od dnia 27 stycznia 2015 r., kwoty 100.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej w związku ze śmiercią męża wraz z odsetkami od 27 stycznia 2015 r., renty po 800 zł miesięcznie począwszy od 1

października 2014 r., płatnej do 15. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, zasądzenie kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie powódka cofnęła powództwo w zakresie kwoty 30.000 zł żądanej tytułem odszkodowania oraz odsetek ustawowych od kwot zadośćuczynienia i odszkodowania za okres od 24 stycznia 2015 r. do 26 stycznia 2015 roku.

Powód ostatecznie wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz: kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2015 r., kwoty 70.380 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2015 r., w tym kosztów pogrzebu w wysokości 7.386 zł, w pozostałym zakresie powód cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia. (protokół k. 312-312 v., e-protokół adnotacja: 00:00:57)

Pozwany wyraził zgodę na cofnięcie powództwa w zakresie roszczeń I. B.. (protokół k. 312 v., e-protokół adnotacja: 00:12:13)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 czerwca 2014 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w ten sposób, że W. D. kierując samochodem osobowym marki O. (...), jadąc w Ł. jezdnią ul. (...) od ul. (...) w kierunku ul. (...), na skrzyżowaniu ulic (...), zbliżając się do przejścia dla pieszych nie ustąpił pierwszeństwa i przodem pojazdu potrafił przechodzącego po tym przejściu J. B. (1). J. B. (1) doznał obrażeń wielonarządowych, a zwłaszcza obrażeń klatki piersiowej z obustronnymi stłuczeniami mięszu płuc powikłanymi obustronnym zapaleniem płuc z ropniami i niewydolnością wielonarządową, w wyniku, których w dniu 23 lipca 2014 r. zmarł. Sprawca wypadku został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VII Wydział Karny z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt VII K 535/14. W punkcie 4 wyroku Sąd orzekł o obowiązku W. D. naprawienia szkody w części przez zapłatę na rzecz J. B. (2) kwoty 1000 zł. (kserokopia wyroku k. 9)

Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...) w W.. (okoliczności bezsporne)

J. B. (1) w chwili śmierci miał 79 lat. Był na emeryturze. Przed śmiercią mieszkał z żoną I. B. w Ł. przy ul. (...). Jak na swój wiek był osobą sprawną fizycznie i psychicznie. Codzienne funkcjonowanie nie sprawiało mu większych problemów. Nie potrzebował pomocy osób trzecich, sam zajmował się prowadzeniem domu.

I. B. w dacie śmierci męża miała 75 lat. Już wtedy była osobą schorowaną. W 2001r. doznała, bowiem złamania przezkrętarzowego kości udowej lewej, a w 2002r. udaru niedokrwienego mózgu z niedowładem prawostronnym i afazją motoryczną. Cierpiała także na chorobę niedokrwinną serca, nadciśnienie tętnicze, niedoczynność tarczycy. Za życia J. B. (1) powódka nie miała obowiązków w domu. Mąż wyręczał ją we wszystkim – zajmował się nią oraz domem. Zmarły przejął większość obowiązków domowych – przygotowywał posiłki, robił zakupy, wykonywał inne prace domowe. Załatwiał również wszystkie sprawy związane z wizytami u lekarza, w przychodni, czy w szpitalu. J. B. (1) chodził z żoną na spacer, na rehabilitację. Pomagał powódce w czynnościach higienicznych - kąpeli. Wieczorami małżonkowie grali razem w kości, co stanowiło ich tradycyjny sposób spędzania czasu. (zeznania świadków: I. P., k. 382v. – 383, e-protokół, adnotacja 00:05:01 do 00:15:20, L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07; M. M. k. 371 v. – 372, e-protokół adnotacja 00:04:29, zeznania powoda k. 227-227 v., e-protokół adnotacja 00:49:24, zeznania powódki k. 227v.-228, e-protokół adnotacja 01:22:20; dokumentacja medyczna I. B. k. 16-20, 23-101)

J. B. (1) był przed śmiercią zdolny do samodzielnej egzystencji. Nie wymagał pomocy ze strony innych osób. Był osobą w podeszłym wieku, umiarkowanie schorowaną, leczyl się przewlekle z powodu dość licznych chorób. W okresach wcześniejszych wymagał pobytów szpitalnych. Oprócz stałej opieki w Poradni Lekarza POZ pozostawał pod opieką Poradni Specjalistycznych. Miał rozpoznawane głównie schorzenia chirurgiczno-gastrologiczne (nawracającą kamicy żółciową), nefrologiczne (stan po usunięciu nerki z powodu raka), pulmonologiczne (guzki pozapalne płuc) oraz kardiologiczne. Był pod opieką Poradni Kardiologicznej. Na stałe przyjmował kilka leków w umiarkowanej (niedużej) ilości. Występujące u niego schorzenia wymagały okresowej kontroli specjalistycznej, przyjmowania leków, lecz ogólnie oceniając był w dość dobrym ogólnym stanie zdrowia. Był osobą względnie wydolną krążeniowo i oddechowo.

Ewentualne ograniczenia J. B. (1) wynikały raczej z wieku i „naturalnego” osłabienia organizmu. Ograniczenia wynikały także z naturalnie postępującego wraz z wiekiem fizjologicznego zmniejszania się wydolności fizycznej, utraty masy mięśniowej, koordynacji ruchów, osłabienia zdolności poznawczych itp. (opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii, k. 361-364, k. 383 – 384, e-protokół adnotacje od 00:24:13 do 00:34:36; dokumentacja medyczna k.149-193, 324-326, k. 340-341)

J. B. (1), z uwagi na swój stan zdrowia, nie miał przed śmiercią istotnych zasadniczych ograniczeń skutkujących zmniejszeniem zdolności do opieki nad żoną. Jego stan zdrowia - dla porównywalnej grupy wiekowej nie był istotnie gorszy, co więcej mieścił się raczej w grupie osób z niezbyt nasilonymi procesami chorobowymi. J. B. (1) przy schorzeniach jakie u niego występowały mógł wykonywać opiekę nad żoną z ograniczeniami wynikającymi z zaawansowanego wieku, dotyczącymi np. cięższych czynności codziennych (np. pomocy przy myciu osoby niepełnosprawnej), cięższych prac domowych (np. dźwigania powyżej 5 kg). W zakresie podstawowych czynności np. codziennych zakupów, pomocy w wykupywaniu i przyjmowaniu leków, umawianiu wizyt lekarskich J. B. (1) nie miał zasadniczych ograniczeń. (opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii k. 361-364, k. 383 – 384, e-protokół adnotacje od 00:24:13 do 00:34:36)

J. B. (2) w dacie śmierci ojca miał 54 lata. W wieku 20 lat wyjechał do W., gdzie dotąd pracuje i mieszka. Jest żonaty od ponad 20 lat, ma syna i córkę. Pozostaje w dobrych relacjach z żoną, która mieszka w Ł.. Przed śmiercią ojca powód odwiedzał rodziców co tydzień. Przyjeżdżał do Ł. z W. w piątek i wyjeżdżał w niedzielę. Codziennie rozmawiał z rodzicami przez telefon. Powód widywał się z rodzicami głównie u nich w mieszkaniu. Obiady sobotnio-niedzielne przygotowywał J. B. (1). Powód spędzał również z rodzicami święta. (zeznania powoda k. 227-227 v. e-protokół adnotacja 00:49:24, zeznania L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07, M. M. k. 371 v. – 372, e-protokół adnotacja 00:04:29)

Żona powoda G. B. w okresie od 24 marca 2014r. do 14 kwietnia 2014r. przebywała w Centrum (...) Klinice (...), gdzie w dniu 8 kwietnia 2014r. dokonano u niej wycięcia guza piersi lewej i kwadrantektomię piersi lewej. Następnie w okresie od 14 maja 2014r. do 16 lipca 2014r. poddana była chemoterapii w czterech cyklach na Oddziale Chemioterapii – Pododdziale (...)w (...)w Ł. (karta informacyjna k. 28, zaświadczenie k. 31-32 akt II C 294/15)

Po śmierci J. B. (1) początkowo opiekę nad I. B. przejął syn - J. B. (2). Do końca 2014 r. przebywał w Ł., nie miał wówczas możliwości angażowania się w pracach spółek, w zarządach, których zasiadał. Potem poprosił L. U. (2) – siostrę powódki - o to by zajęła się I. B.. Od stycznia 2015 r. od poniedziałku do czwartku każdego tygodnia I. B. opiekuje się L. U. (2), która nocuje u powódki, przygotowuje posiłki, sprzęta, robi przepierki, wychodzi z powódką na spacer wokół bloku. Wyręcza powódkę we wszystkich czynnościach, gdyż obawia się, że gdyby powódka upadła nie byłaby w stanie jej podnieść. L. U. (2) nie otrzymuje wynagrodzenia za udzielaną pomoc, czasami powód okazjonalnie daje jej drobne prezenty. Za życia J. B. (1), L. U. (2) odwiedzała siostrę co najmniej dwa razy w tygodniu. Razem grali w brydża, pomagała robić szwagrowi kolacje, zmywała. Pomagała też, gdy trzeba było powódkę zawieźć do lekarza. (zeznania L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07)

J. B. (2) opiekuje się powódką od czwartku wieczorem do poniedziałku do południa. Nocuje u matki albo u siebie w domu. W miarę potrzeby umawia matkę na wizyty do lekarzy specjalistów: kardiologa czy endokrynologa. Powódkę odwiedza też siedemnastoletni wnuk M. B. oraz synowa G. B.. (zeznania L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07, zeznania powoda k. 227-227 v. e-protokół adnotacja 00:49:24)

I. B. nadal nie potrafi precyzyjnie się wysłowić, trudno ją czasem zrozumieć. Powódka jest, podobnie jak przed śmiercią męża osobą niesprawną, sama nie wychodzi z mieszkania. Samodzielnie porusza się po mieszkaniu, ale ma problemy np. by samej podnieść się z łóżka. (zeznania L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07)

Powódka obecnie zażywa na stałe takie same leki, jakie zażywała za życia J. B. (1). Przed śmiercią męża chodziła do tych samych lekarzy, pod których opieką pozostaje do tej pory. Aktualnie J. B. (2) pomaga jej finansowo. Powódka

wydaje emeryturę na jedzenie, leki. (zeznania powoda k. 227-227 v. e-protokół adnotacja 00:49:24, zeznania powódki k. 227v. -228, e-protokół adnotacja 01:22:20)

Po śmierci męża I. B. rozpaczała. Z powodu epizodu depresyjnego, następstw chorób naczyń mózgowych i samoistnego nadciśnienia otrzymała skierowania do poradni neurologicznej i psychologicznej celem objęcia specjalistycznym leczeniem. Nie podjęła jednak terapii psychologicznej. (zeznania L. U. k. 226-226v., e-protokół adnotacja 00:24:07, zeznania powoda k. 227-227 v. e-protokół adnotacja 00:49:24; zeznania powódki k. 227v. -228, e-protokół adnotacja 01:22:20)

J. B. (1) pobierał emeryturę w okresie: od marca 2013 r. do lutego 2014 r. w kwocie 1.852,33 zł netto (w tym dodatek pielęgnacyjny 203.50 zł miesięcznie), od marca 2014 r. do czerwca 2014 r. w kwocie 1881.48 zł netto (w tym dodatek pielęgnacyjny 206.76 zł miesięcznie). I. B. otrzymywała emeryturę w okresie: od marca 2013 r. do lutego 2014 r. w wysokości 1641.40 zł netto (w tym dodatek pielęgnacyjny 203.50 zł miesięcznie), od marca 2014 r. do lutego 2015 r. w wysokości 1.666.75 zł netto (w tym dodatek pielęgnacyjny 206,76 zł miesięcznie), od marca 2015 r. do maja 2015 r. w wysokości 1.696.92 zł netto (w tym dodatek pielęgnacyjny 208.17 zł miesięcznie). (pismo ZUS k. 202-203, kserokopia przekazów pocztowych k. 110)

J. B. (2) pracuje w Funduszu Inwestycyjnym w W., w Towarzystwie (...) jako wiceprezes od 6 lat. Jest to to fundusz powołany do inwestowania środków unijnych. Specyfika działania tego programu jest taka, że przez 3 lata były pobierane pobory, a teraz jest czas realizacji. W związku z powyższym powód otrzymywał wynagrodzenie z tego tytułu jedynie do 2012 r. Fundusz, który reprezentuje powód zainwestował około 4 mln złotych w kilka spółek, w których on sam został powołany na członka zarządu, tj. w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Za życia J. B. (1) powód, jako osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. otrzymywał takie samo wynagrodzenie jak obecnie, ale dodatkowo uzyskiwał wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu w spółkach. W spółce holdingowej stojącej na czele grupy (...) SA jest w-ce prezesem. W przypadku 4 z zarządzanych przez powoda spółek została ogłoszona upadłość, co skutkuje tym, że powód nie pobiera z tych spółek wynagrodzenia poza wynagrodzeniem z umowy o pracę. Powód nie jest jedynym członkiem zarządu tych spółek. Dwie z tych spółek mają szanse przetrwać. (zeznania powoda k. 227-227 v. e-protokół, adnotacja: 00:49:24)

J. B. (2) jest od 9 kwietnia 2013 r. członkiem trzyosobowego zarządu w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu miał ustalone wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł brutto. W 2014 r. powód z tytułu zatrudnienia w tej spółce osiągnął dochód w wysokości 28.665 zł. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 stycznia 2015 r. podjęto uchwałę o wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia dla dwóch członków zarządu: J. B. (2) i J. J. począwszy od 1 lutego 2015 r. (wydruk z KRS k.245-246, protokół k. 247, lista obecności k. 248, protokół k. 249-250, uchwała k. 251, zaświadczenie k. 306, PIT k. 307)

J. B. (2) jest od 9 kwietnia 2013 r. członkiem trzyosobowego zarządu w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu miał ustalone wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł brutto. W 2014 r. powód z tytułu zatrudnienia w tej spółce osiągnął dochód w wysokości 28.665 zł. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 stycznia 2015 r. podjęto uchwałę o wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia dla dwóch członków zarządu: J. B. (2) i J. J. począwszy od 1 lutego 2015 r. (wydruk z KRS k.252-253, protokół k. 254, lista obecności k. 255, uchwały k.256- 257, 260, protokół k.258-259, zaświadczenie k. 302, PIT k. 303,)

J. B. (2) jest od 9 kwietnia 2013 r. członkiem trzyosobowego zarządu w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu powód miał ustalone wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł brutto. W 2014 r. powód z tytułu zatrudnienia w tej spółce osiągnął dochód w wysokości 28.665 zł. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 stycznia 2015 r. podjęto uchwałę o wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia dla dwóch członków zarządu: J. B. (2) i J. J. począwszy od 1 lutego 2015 r. (wydruk z KRS k.261-262, protokół k. 263-264, uchwała k. 265, protokół k. 266-267, uchwała k. 268, zaświadczenie k. 304, PIT k. 305)

J. B. (2) jest członkiem zarządu w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu powód miał ustalone wynagrodzenie w wysokości 3.690 zł brutto. W 2014 r. powód z tytułu zatrudnienia w tej spółce osiągnął dochód w wysokości 43.081,25 zł. Wynagrodzenie z tytułu powołania zostało na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 30 marca 2015 r. wstrzymane od dnia 1 kwietnia 2015 r. (wydruk z KRS k.271-272, uchwała k. 273, zaświadczenie k. 310, PIT k. 311)

J. B. (2) jest zatrudniony w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na podstawie powołania na stanowisko członka zarządu oraz na podstawie umowy o pracę na stanowisku Dyrektora Ds. Sprzedaży. Z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu powód miał ustalone wynagrodzenie w wysokości 3.690 zł brutto. W 2014 r. powód z tytułu zatrudnienia w tej spółce, jako członek zarządu osiągnął dochód w wysokości 42.945 zł, zaś z tytułu umowy o pracę 18.745 zł. Wynagrodzenie z tytułu powołania zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 30 marca 2015 r. zostało wstrzymane od dnia 1 kwietnia 2015 r. Od maja 2015 r. powód nie pobiera wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu tej spółki. Natomiast od dnia 1 stycznia 2015 r. J. B. (2) otrzymuje minimalne wynagrodzenie za pracę, z tytułu umowy o pracę w tej spółce tj. kwotę 1286,16 zł netto. (wydruk z KRS k.274-275, uchwała k. 276, porozumienie zmieniające umowę o pracę k. 277, zaświadczenie k. 308, PIT k. 309)

J. B. (2) osiągnął w 2013 r. dochód ze stosunku pracy i z działalności wykonywanej osobiście w wysokości 177.035,67 zł, a z działalności gospodarczej polegającej na usługach w zakresie oprogramowani dochód w wysokości 16.595,47 zł. (PIT k. 14 – 24 akt II C 294/15)

J. B. (2) poniósł w 2014 r. koszty związane z pogrzebem ojca J. B. (1) - łącznie w kwocie 7.386 zł, na którą to kwotę złożyły się: koszt zakupu ubrania dla zmarłego – 270 zł, koszty związane z pochówkiem – 2.030 zł (opłata cmentarna) i 3.000 zł (trumna, przewóz zwłok), pogłębienie grobu – 700 zł, konsolacja – 126 zł i 1.260 zł. Powód poniósł również koszty wykonania w 2015 r. pomnika na grobie J. B. (1). Z tego tytułu pozwany wypłacił powodowi kwotę 7.770,73 zł. (rachunki i faktury k. 208-211 i k. 213-215; pismo k. 388; wydruk korespondencji e-mail k. 390)

Powodowie zgłosili szkodę w Towarzystwie (...) Biurze Regionalnym w Ł. pismem doręczonym pozwanemu w dniu 26 września 2014 r. W piśmie tym wezwali pozwanego do likwidacji szkody w części obejmującej udokumentowane koszty pochówku, usług gastronomicznych oraz kosztów ksero w łącznej kwocie 8.198,78 zł. (pismo k. 132-133 akt szkodowych)

W piśmie z 9 października 2014r. J. B. (2) domagał się od pozwanego wypłaty odszkodowania w wysokości 63.000 zł tytułem utraconych zarobków w okresie od 26 czerwca do 31 października 2014r. oraz zadośćuczynienia w wysokości 70.000 zł. (pismo k. 170 akt szkodowych)

Pismem, doręczonym pozwanemu w dniu 9 stycznia 2015 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty w terminie do dnia 23 stycznia 2015 r.:

- na rzecz I. B. kwoty 150.000 zł tytułem odszkodowania, kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 2.400 zł tytułem renty za październik, listopad i grudzień 2014 r. i za kolejne miesiące po 800 zł miesięcznie,

- na rzecz J. B. (2) kwoty 63.000 zł tytułem odszkodowania, kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 8.198,78 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu i innych kosztów. (pismo k. 189-193 akt szkodowych)

Ostatecznie w toku postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał decyzjami z dnia 19 stycznia 2015 r. i wypłacił na rzecz:

- I. B. kwoty: 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. i 20.000 zł tytułem odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 k.k.,

- J. B. (2) kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. (decyzja k. 112; decyzja k. 49 akt II C 294/15, pismo k. 194 akt szkodowych)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty, zeznania powoda oraz powódki, zeznania świadków oraz opinię biegłego. W zakresie stanu zdrowia zmarłego J. B. (1), w szczególności ustalenia czy mógł zajmować się powódką, Sąd oparł się na dowodzie z opinii biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiarygodności opinii biegłego, albowiem wnioski, jakie przedstawił biegły były spójne i konsekwentne. Nadto biegły wyjaśnił wszelkie wątpliwości w ramach ustnej opinii uzupełniającej. Ostatecznie żadna ze stron nie kwestionowała opinii biegłego.

Ustalając stan faktyczny Sąd pominął niepodpisany dokument, sporządzony rzekomo przez powoda, który zawierał wykaz przychodów i wydatków małżeństwa I. i J. B. (1) (k. 234-238). Powyższy wydruk zawiera zestawienie, co do którego nie wiadomo na jakich podstawach zostało sporządzone, jaka była metodologia jego sporządzenia, a także czy zawiera rzeczywiste dane. Jest to dokument, który nie został podpisany (a więc nie stanowi dokumentu prywatnego) i nie poparty jakimikolwiek dowodami, choćby w postaci zeznań powodów. Takimi dowodami nie są, bowiem załączone do niego paragony (k. 239 -244), gdyż nie wskazują, kto zakupił wymienione w nich przedmioty, korzystał z usług medycznych czy przejazdów. Dlatego w ocenie Sądu nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności, sporna była jedynie wysokość należnych roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę oraz odszkodowania.

Żądania strony powodowej z tytułu zadośćuczynienia oparte są o art. 446 § 4 k.c. Zgodnie z tym przepisem, w zw. z art. 446 § 1 k.c., jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego sąd, może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Stosownie do tego przepisu celem zadośćuczynienia jest kompensata doznanej krzywdy, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. W literaturze zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy mają wpływ przede wszystkim dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego. W orzecznictwie przyjmuje się również, że o tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa (zob. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10 opubl. w LEX nr 898254).

Niewątpliwie powodowie I. B. i J. B. (2) byli najbliższymi członkami rodziny J. B. (1). Powodów ze zmarłym łączyła bliska więź uczuciowa. J. B. (1) przed śmiercią mieszkał z żoną, którą się na co dzień opiekował. Oboje mieli wspólne zwyczaje – jak codzienna gra w kości, czy spacer. Relacje między nimi, układały się dobrze. W przypadku syna J. B. (2), nie ulega wątpliwości, iż pomiędzy powodem a jego ojcem istniała silna, pozytywna więź emocjonalna. Pomimo, że od kilkudziesięciu lat nie zamieszkiwali ze sobą, to jednak regularnie utrzymywali ze sobą kontakt. Powód co tydzień przyjeżdżając z W. do Ł. odwiedzał rodziców, jadał z nimi obiady. Przebywając w W. dzwonił do nich codziennie. Nadto spędzał z rodzicami święta. Co do zasady, zatem żądanie zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią J. B. (1) jest uzasadnione.

W przedmiotowej sprawie Sąd określił kwoty zadośćuczynienia mając na uwadze naturalną bliskość powodów z utraconą osobą. Nie ulega, bowiem wątpliwości, że oceniając według kryteriów obiektywnych, trzeba stwierdzić, iż krzywda wywołana śmiercią męża, czy rodzica jest jedną z najbardziej dotkliwych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych oraz rolę pełnioną w rodzinie. Krzywda jest tym bardziej dotkliwa, gdy śmierć następuje nagle, nieoczekiwanie, na skutek zawinionego zachowania się innej osoby i dotyka osobę będącą, przy uwzględnieniu dzisiejszych „standardów” zdrową i w pełni sprawną. Wprawdzie J. B. (1) w chwili śmierci miał 79 lat, lecz wciąż

był osobą w miarę sprawną i samodzielną. Wykonując obowiązki domowe i pomagając powódce w codziennym życiu stanowił niewątpliwie oparcie dla swojej żony.

Rozważając rozmiar krzywdy odczuwanej przez I. B. po stracie męża Sąd brał pod uwagę, że byli wieloletnią parą. Naturalną kolejną rzeczą jest, że w udanym małżeństwie, małżonkowie po wychowaniu dzieci, razem spędzają resztę życia, licząc, że będą sobie towarzyszyć i wspierać się. Śmierć męża odebrała tę możliwość I. B., wywołała u niej smutek. Powódka utraciła w mężu swojego opiekuna i codzienne wsparcie. Z drugiej strony nie należy z tracić z pola widzenia faktu, że powódka ma syna i siostrę, z którymi utrzymuje stały i regularny kontakt. Okoliczności te z pewnością łagodzą poczucie osamotnienia i uczucie utraty bezpieczeństwa po śmierci męża, które to odczucia byłyby nieporównywalnie większe w sytuacji gdyby zmarły był jedyną bliską osobą powódki. Także relacje między synem a ojcem były, jak ustalono, bardzo dobre, mimo, że powód mieszka w znacznej odległości od rodziców.

Nie bez znaczenia jest jednak fakt, iż J. B. (1) w chwili śmierci był osobą w podeszłym wieku. Wprawdzie w chwili śmierci cieszył się on ponadprzeciętnym, jak na swój wiek, zdrowiem, jednakże, nie kwestionując faktu, iż każda utrata osoby bliskiej, z którą miało się silną więź emocjonalną, jest z pewnością przeżyciem bolesnym i traumatycznym, inaczej oceniać należy śmierć osoby najbliższej, będącej w wieku podeszłym od śmierci np. osoby młodej, zdrowej i mającej przed sobą większość życia. Uwzględniając średnią długość życia w Polsce nie ulega wątpliwości, iż wiek 79 lat dla mężczyzny jest wiekiem znacznym, wskazującym na końcowy etap życia. Z tego względu osoby bliskie dla zmarłego J. B. (1), w tym również powodowie, winni się liczyć z faktem, że nawet, jeśli ich bliski cieszy się dobrym zdrowiem, to z racji zaawansowanego wieku prawdopodobieństwo nagłego pogorszenia jego stanu zdrowia, czy śmierci, nawet przy braku nagłych czynników zewnętrznych takich jak wypadek, jest znacznie większe niż w przypadku osoby młodej czy w średnim wieku.

Nie ulega wątpliwości, że każda śmierć osoby bliskiej, zwłaszcza nagła, jest dla rodziny ogromnym szokiem i traumatycznym przeżyciem. Na pewno też autentyczne są ból i pustka powódki oraz powoda, jaką odczuwają po śmierci J. B. (1). Należy jednak mieć na uwadze, że zadośćuczynienie za krzywdę w tym wypadku nie ma na celu pełnego zniwelowania krzywdy. Ból, rozpacz czy pustka nie są, bowiem przeliczalne na żadne pieniądze. Zadaniem tego zadośćuczynienia jest jedynie wspomóżenie symboliczne, finansowe pokrycie krzywdy po stracie bliskiej osoby. Ustalając wysokość należnego powodom zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze indywidualne okoliczności tej sprawy oraz porównując je do spraw podobnych. Tylko, bowiem w ten sposób można stopniować wysokość przyznawanego zadośćuczynienia.

Różnicując wysokość należnych powodom zadośćuczynień Sąd brał pod uwagę to, że syn zmarłego w chwili straty był już dorosły i dojrzały, nie został, zatem pozbawiony rodzica na tym etapie życia, w którym rodzic pełni jeszcze rolę wychowawczą i opiekuńczą. Naturalną kolejną rzeczą jest, że dorosłe dzieci usamodzielniają się, zakładają własne rodziny i prowadzą „własne” życie, na którym się koncentrują. W takim tylko znaczeniu relacje pomiędzy zmarłym a żoną „wyprzedzają”, w przekonaniu Sądu, więzi zmarłego z synem. Dla I. B. pożycie z mężem było, bowiem jej przyszłością. Skoro, zatem, stopniując, największą stratę poniosła żona, a następnie syn, Sąd uznał, że wysokość zadośćuczynienia winna być dla powodów zróżnicowana.

Uwzględniając wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd uznał, iż stosownym zadośćuczynieniem pieniężnym dla powódki za doznaną w związku ze śmiercią męża krzywdą będzie kwota 55.000 zł, przy uwzględnieniu faktu, iż już wcześniej pozwany wypłacił dobrowolnie powódce zadośćuczynienie w wysokości 30.000 złotych. Natomiast odpowiednim zadośćuczynieniem pieniężnym za doznaną krzywdę będzie dla J. B. (2) kwota 30.000 zł, biorąc pod uwagę fakt, iż pozwany wypłacił powodowi zadośćuczynienie w wysokości 20.000 złotych.

W pozostałym zakresie powództwa powodów w tej części podlegały oddaleniu jako zbyt wygórowane. Z praktyki orzeczniczej wypracowanej na gruncie art. 446 § 4 i art. 448 k.c. wynika, że najwyższe zadośćuczynienia z zasady winny otrzymywać osoby, które wskutek śmierci osoby bliskiej: stały się samotne, zupełnie bez rodziny i możliwości ułożenia sobie życia na nowo, dzieci w wieku niemowlęctwa czy wczesnego dzieciństwa, które utraciły jednocześnie oboje rodziców, rodzice, którzy utracili jedyne dziecko, a z racji wieku nie mogą mieć już potomstwa, osoby na oczach,

których członek rodziny zginął tragicznie. W niniejszej sprawie nie zachodzi żaden z tych przypadków, dlatego żądania powodów o zasądzenie na rzecz powódki kwoty 70.000 zł i na rzecz powoda kwoty 50.000 zł, ponad kwoty już wypłacone przez pozwanego, Sąd uznał za niezasadne.

Przechodząc do żądania powoda J. B. (2) zasądzenia kwoty 70.380 zł tytułem odszkodowania, w tym 7386 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, to w zakresie tych ostatnich znajduje ono swoje uzasadnienie w art. 446 § 1 k.c., zgodnie, z którym, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, osoby, które poniosły koszty leczenia i pogrzebu zmarłego, mogą żądać ich zwrotu od zobowiązanego do naprawienia szkody.

Sąd ustalił, że J. B. (2) poniósł koszty pogrzebu i konsolacji w łącznej kwocie 7383 zł. Na kwotę tą złożyły się: zakup ubrania dla zmarłego – 270 zł, koszty związane z pochówkiem – 2.030 zł (opłata cmentarna) i 3.000 zł (trumna, przewóz zwłok), pogłębienie grobu – 700 zł, konsolacja – 126 zł i 1.260 zł. Koszty te nie zostały zwrócone przez pozwanego, dlatego też Sąd w całości zasądził żadaną z tego tytułu kwotę na rzecz powoda J. B. (2).

W zakresie kwoty 812,78 zł dotyczącej kosztów pogrzebu powód cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia. W myśl art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew. Stosownie do treści art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Wobec tego, że powód cofnął powództwo w w/w części, a nie zachodzą przesłanki wymienione w art. 203 § 4 k.p.c., postępowanie w zakresie cofniętego żądania, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., podlegało umorzeniu.

Rozważając zasadność roszczeń powodów w zakresie odszkodowań wskazać należy, że zgodnie z art. 446 § 3 k.c. najbliżsi członkowie rodziny zmarłego mogą żądać stosownego odszkodowania, jeśli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Odszkodowanie tego rodzaju obejmuje szeroko rozumianą szkodę majątkową, zatem różne straty materialne, nawet jeśli są trudne do oszacowania czy wyliczenia. Chodzi przy tym o straty, których nie można z różnych powodów uwzględnić przy przyznawaniu renty. Szkodę majątkową należy rozumieć, jako ujemne następstwa w sytuacji majątkowej uprawnionego, do której można zaliczyć straty materialne powstałe na skutek wstrząsu gospodarczego wywołanego śmiercią bliskiej osoby, co ma wpływ na sytuację życiową i w konsekwencji wymaga większych starań osoby uprawnionej do odszkodowania. Szkodą majątkową w omawianym przypadku jest także brak pomocy ze strony zmarłej osoby, na którą uprawniony mógłby realnie liczyć w przyszłości. Podkreślić należy, iż dla przyznania tego odszkodowania wymagane jest łączne spełnienie dwóch przesłanek. Po pierwsze, osoba poszkodowana musi być najbliższym członkiem rodziny zmarłego, a po drugie, wskutek śmierci nastąpić musi znaczne pogorszenie sytuacji życiowej takiej osoby.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do żądania powoda w tym zakresie. Powód wskazywał, że na kwotę odszkodowania składa się sześciomiesięczny okres niewykonywania przez niego pracy, albowiem musiał opiekować się chorą matką, powyższe zaś spowodowało pozbawienie prawa do wynagrodzenia w 5 zarządzanych przez niego spółkach, przy czym wysokość utraconych do końca 2015 r. zarobków netto wynieść miała, wedle twierdzeń powoda kwotę ponad 116.000 zł. W ocenie Sądu roszczenia powoda w zakresie odszkodowania są niezasadne w całości. Powód w żaden sposób nie wykazał, że utracił jakiegokolwiek dochody we wskazywanym przez siebie okresie, a także, że ma to jakikolwiek związek ze śmiercią jego ojca i koniecznością opieki nad niesamodzielną matką.

Na powyższą okoliczność powód przedstawił dokumentację, która potwierdziła jedynie, że pełnił w kilku spółkach energetycznych funkcję członka zarządu ((...) Sp. z o.o. w W., (...) Sp. z o.o. w W., (...) Sp. z o.o. w W., (...) Sp. z o.o. w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.), a także, że w jednej z tych spółek ((...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.) dodatkowo zatrudniony był na stanowisku dyrektora. Przedstawił także zeznania podatkowe, zarówno te z 2013 r., które złożył w Urzędzie Skarbowym, jak i te otrzymane za 2014 r. od pracodawcy.

Przedstawiona dokumentacja wykazuje, że u powoda nastąpiła obniżka uzyskiwanych dochodów, jednakże nastąpiło to dopiero od marca/kwietnia 2015 r. (w zależności od spółki). Wówczas, bowiem na podstawie uchwał poszczególnych Rad Nadzorczych powód przestał mieć wypłacane wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu w każdej z przedmiotowych spółek. Nastąpiło to, zatem już po okresie, jaki w pismach procesowych wskazywał, jako

podstawę faktyczną swojego żądania (okres od czerwca 2014 r. do grudnia 2014 r. – w którym opiekował się niesamodzielną powódką). Wskazać również należy, że złożone uchwały Rad Nadzorczych nie dotyczą zawieszenia w wypłacie wynagrodzenia jedynie w stosunku do powoda. Oprócz, bowiem J. B. (2) wynagrodzenie wstrzymano również jeszcze innemu członkowi zarządu – J. J.. Powyższe oznacza, że przyczyna zawieszenia wypłacania wynagrodzenia dla dwóch członków zarządu poszczególnych spółek, była inna niż wskazywał powód. Brak jest, bowiem logicznego powiązania pomiędzy nieobecnością powoda w drugim półroczu 2014 r. w W., a wstrzymaniem wypłaty na jego rzecz wynagrodzenia pod koniec pierwszego kwartału następnego roku. Prawdopodobnie przyczyną takich uchwał Rad Nadzorczych była sytuacja finansowa poszczególnych spółek. Bowiem jak powód sam wskazał, cztery przedmiotowe spółki, ogłosiły upadłość, a jedynie dwie były „jeszcze do uratowania”. Zasady prawidłowego rozumowania, prowadzą zaś do wniosku, że to raczej trudna sytuacja finansowa przedmiotowych spółek, a nie brak obecności powoda było przyczyną wstrzymania wypłaty wynagrodzenia dla członków zarządu.

Nie bez znaczenia jest również to, że powód domaga się odszkodowania z uwagi na konieczność opieki nad schorowaną matką – co spowodowało, że nie mógł w pełni wykonywać swoich obowiązków zawodowych w W.. Jak już wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, nie ma pomiędzy śmiercią ojca powoda i opieką nad matką a wstrzymaniem wypłaty wynagrodzeń w spółkach żadnego związku przyczynowego. Niemniej jednak jest i druga przyczyna, która uzasadnia oddalenie roszczenia powoda w tym zakresie. Podkreślenia, bowiem wymaga, że o istotnym pogorszeniu sytuacji życiowej powoda na skutek śmierci ojca nie może świadczyć okoliczność, że powód wstąpił częściowo w rolę zmarłego, przejmując jego obowiązki związane z opieką nad matką – w tym udzielanie jej codziennej pomocy. Jeśliby przyjąć, że I. B. pozostawała i nadal pozostaje w niedostatku, co jest przesłanką obowiązku alimentacyjnego między osobami pełnoletnimi (art. 133§ 2 k.r.o., art. 129 § 1 k.r.o), to przecież obowiązek ten w stosunku do I. B., co do zasady spoczywał nie tylko na zmarłym mężu J. B. (1), ale też na synu – powodzie J. B. (2). Przy takim materiale dowodowym można pokusić się o wniosek, iż konieczność realizacji obowiązku alimentacyjnego względem matki w większym rozmiarze niż dotychczas, nie może automatycznie stanowić o pogorszeniu sytuacji życiowej powoda, tym bardziej w stopniu znacznym – a to jest zasadniczą przesłanką przyznania odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. Ten obowiązek spoczywał, bowiem na powodzie także dotychczas. Ponadto z ustaleń faktycznych sprawy wynika, że to „pogorszenie” przejawia się w tym, że powód przez pół roku po wypadku ojca zajmował się co prawda matką, ale nie miało to żadnego przełożenia na obniżkę jego dochodów. Natomiast obecnie powód przyjeżdża do Ł. niemal w takim samym zakresie jak miało to miejsce od kilkadziesiąt lat – tj. odkąd zaczął pracę w W.. Podczas pobytu u matki wykonuje te wszystkie czynności, które dotychczas wykonywał zmarły mąż (zakupy, gotowanie, umawianie na wizyty u lekarzy). Są to typowe czynności, które zwykle dorosłe dzieci wykonują względem swoich rodziców, będących w podeszłym wieku lub schorowanych.

Reasumując odrzucić należy pogląd, jakoby konieczność opiekowania się przez powoda matką w określonym zakresie stanowiła o istotnym pogorszeniu jego sytuacji życiowej. Sąd ustalił też, że opiekę nad matką powoda sprawuje nie tylko on sam, ale też inni członkowie rodziny – L. U. (2), która wykonuje ją nieodpłatnie. W rezultacie brak było podstaw do przyznania powodowi odszkodowania w oparciu o art. 446 § 3 k.c.

Rozważając żądanie I. B. dotyczące zasądzenia odszkodowania w kwocie 100.000 zł na podstawie art. 446 § 3 k.c., wskazać należy, że to roszczenie w ocenie Sądu jest zasadne jedynie w części. Powódka twierdziła, że na kwotę dochodzoną z tego tytułu, składają się: koszt sprawowania opieki przez osoby trzecie nad powódką przez całą dobę przez 5 dni w tygodniu, co stanowiłoby około 2000 zł miesięcznie, koszty zakupów leków, wizyt lekarskich, rehabilitacji.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy niewątpliwie prowadzi do wniosku, że na skutek śmierci męża doszło do istotnego pogorszenia sytuacji życiowej powódki jedynie w zakresie potrzeby opieki osób trzecich. Powódka jest osobą niesamodzielną, która wymaga pomocy osób trzecich w znacznym zakresie. Przebyte choroby, a w szczególności udar oraz niesprawność kończyn – determinują taką potrzebę u powódki. Potrzeba taka występowała bezspornie już przed śmiercią J. B. (1). Jak wykazało postępowanie dowodowe J. B. (1) w sposób kompleksowy zajmował się domem, umawiał wizyty lekarskie, pomagał żonie w wychodzeniu z domu, a także sprawował całodzienną opiekę nad I. B.. Bezspornie, zatem, szkodą majątkową w omawianym przypadku jest brak pomocy ze strony zmarłego, na którą

powódka mogłaby realnie liczyć gdyby mąż żył. Niemniej jednak zakres tej pomocy nie został przez powódkę w żaden sposób wykazany, dlatego Sąd określił wysokość należnego powódce odszkodowania z tego tytułu, na podstawie art. 322 k.c. na kwotę 40.000 zł, przy uwzględnieniu już wypłaconej z tego tytułu kwoty 20.000 zł.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd wziął pod uwagę przy ustaleniu wysokości odszkodowania z tego tytułu również to, że po śmierci męża opiekę w pierwszej kolejności wykonywał syn powódki, a następnie siostra L. U. (2). Aktualnie zaś w sprawowanej opiece nad powódką się wzajemnie uzupełniają. Podkreślenia również wymaga, że siostra nie pobiera z tego tytułu żadnego wynagrodzenia - a zatem nie zwiększyły się realnie wydatki powódki. Nadto mąż powódki był osobą w podeszłym wieku i prawdopodobny okres jego życia, a także czas pozostawania w pełnym zdrowiu nie mógł zostać określony na przewidywany przez stronę powodową okres kilkudziesięciu lat. Z tych wszystkich względów Sąd zasądził z tego tytułu uzupełniająco kwotę 40.000 zł.

Wobec tego, że powódka cofnęła powództwo w zakresie odszkodowania co do kwoty 30.000 zł oraz odsetek za okres od 24 do 26 stycznia 2015 r. (k. 312), a nie zachodzą przesłanki wymienione w art. 203 § 4 k.p.c., postępowanie w zakresie cofniętego żądania, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., podlegało umorzeniu.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo z tego tytułu oddalił, powódka, bowiem w nie wykazała (art. 6 k.c.), że w związku ze śmiercią męża ponosi jakieś dodatkowe wydatki na leki, rehabilitację, czy wizyty lekarskie. Postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że powódka nadal zasięga porad u tych samych lekarzy, co przed śmiercią męża, nadal korzysta z tych samych leków. W związku z powyższym jej sytuacja nie uległa znaczącemu pogorszeniu z tego tytułu.

Niezasadne było również żądanie powódki w zakresie żądania renty z art. 446 § 2 k.c. Należy zauważyć, że podstawą przyznania renty może być, bądź istnienie obowiązku alimentacyjnego po stronie zmarłego na rzecz osoby występującej z roszczeniem, bądź fakt stałego świadczenia środków utrzymania przez zmarłego na rzecz osoby bliskiej, o ile wymagają tego zasady współżycia społecznego. Wysokość renty jest ustalana z uwzględnieniem zakresu i czasu trwania obowiązku alimentacyjnego, który ciążyłby na zmarłym stosownie do przepisów k.r.o. - wobec małżonka, osób spokrewnionych, przysposobionych i powinowatych. Podstawowym kryterium ustalenia renty są usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego (art. 446 § 2 k.c.). Prawo do renty nie jest zależne od tego, czy zmarły poszkodowany faktycznie dostarczał środki utrzymania na rzecz osoby uprawnionej, zależy natomiast od tego, czy w chwili śmierci spełnione były przesłanki aktualizujące obowiązek alimentacyjny wobec tej osoby (tak. SN w orzeczeniu z 24.8.1990 r., I CR 422/90, OSN 1991, Nr 10-11, poz. 124).

W przedmiotowej sprawie powódka podnosiła, że na dochodzoną przez nią rentę składają się dotychczasowe jej potrzeby, gdyż przeważająca część emerytury J. B. (1) była przeznaczana dla niej, jego stan zdrowia był, bowiem dość dobry. Powyższe twierdzenia powódki okazały się gołosłowne. I. B. nie udowodniła w żaden sposób, że emerytura zmarłego, która nie należała do wysokich w większej części była przeznaczana na zaspakajanie jej potrzeb, ani też nie wykazała, że to właśnie w żądanej kwocie należy się jej renta. Przede wszystkim zauważyć należy, że zakres szkody objętej roszczeniami z art. 446 § 2 k.c. i art. 446 § 3 k.c. jest w rozpoznawanej sprawie w zasadzie tożsamy, a żądania zapłaty odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej i renty alimentacyjnej zmierzają do wyrównania tego samego elementu poniesionej przez powódkę straty majątkowej. Potrzeby powódki ogniskują się głównie w zakresie pomocy osób trzecich, co zostało przez Sąd uwzględnione przy zasądzeniu odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., natomiast powódka nie wykazała, aby istniały inne uzasadnione potrzeby, których nie mogłaby zaspokoić. Tym samym zasądzona na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwota z art. 446 § 3 w całości rekompensuje niemożliwą do precyzyjnego wyliczenia rentę. Z tych wszystkich względów Sąd powództwo w tym zakresie oddalił w całości.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 w zw. z art. 455 k.c. Sąd uznał, że mogą być one naliczane – zgodnie z ostatecznie sformułowanym przez powodów żądaniem – od dnia 27 stycznia 2015 r., zwłaszcza, gdy zważy się na fakt, że pozwany był wzywany do zapłaty jeszcze przed wszczęciem procesu w ramach postępowania likwidacyjnego i decyzję w przedmiocie uwzględnienia części roszczeń podjął w dniu 19 stycznia 2015r. Sąd zasądził, więc odsetki ustawowe od kwot zadośćuczynienia i odszkodowania od dnia 27 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015

r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Na dzień zamknięcia rozprawy Sąd z urzędu uwzględnił zmianę stanu prawnego w zakresie prawa materialnego wynikającą z art. 2 w zw. z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830), która nadała art. 481 § 2 k.c. od dnia 1 stycznia 2016 r. następujące brzmienie: „Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże, gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy”. Przepis ten określa, zatem nową kategorię odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych według innej stopy niż inne odsetki ustawowe (art. 359 § 2 k.c.). Zgodnie z art. 56 ustawy nowelizującej, do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Z tej przyczyny rozstrzygnięcie o odsetkach ustawowych (w tej sprawie służących wynagrodzeniu opóźnienia dłużnika) wymagało rozróżnienia okresów naliczania odsetek według innych stóp przed i po dniu 1 stycznia 2016 r.

Z uwagi na to, że żądania powodów nie zostały uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c.

Koszty poniesione przez powódkę wyniosły 17.697 zł (tj. opłata sądowa 10480 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 7200 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł), a pozwanego 7815,57 zł (tj. łącznie 52,09 zł w związku z przesłaniem dokumentacji medycznej, 411,36 zł i 135,12 zł wynagrodzenia biegłego za wydanie opinii pisemnej i ustnej uzupełniającej, 7200 zł wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa). Razem koszt procesu to kwota 25512,57 zł. Biorąc pod uwagę to, iż powódka wygrała sprawę w 45,32% Sąd zasądził od pozwanego na rzecz I. B. kwotę 3746,73 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Koszty poniesione przez J. B. (2) wyniosły 10.767 zł (tj. opłata od pozwu 5650 zł – po odliczeniu opłaty od pozwu M. B. (wyłączonego do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia) w kwocie 1500 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 3600 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł), a przez pozwanego 3.617 zł plus 410 zł, którą to kwotę Sąd nakazał pobrać w punkcie 5 wyroku. Łącznie koszty procesu poniesione przez strony wyniosły 14794 zł. Z uwagi na to, iż powód wygrał sprawę w 30,84% Sąd zasądził od pozwanego na rzecz J. B. (2) kwotę 535,47 zł.

O nieuiszczonych kosztach Sąd orzekł w punkcie 5 wyroku na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t. ze zm.) z zastosowaniem w/w art. 100 k.p.c., nakazując pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 410 zł.